

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST PRILIKOM OBILJEŽAVANJA EUROPSKOG DANA SJEĆANJA NA ŽRTVE SVIH TOTALITARNIH I AUTORITARNIH REŽIMA

Europski dan sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima, kojeg obilježavamo svake godine 23. kolovoza, na dan kada su 1939. godine komunistički SSSR i nacistička Njemačka potpisali Pakt o

ne napadanju i prijateljstvu, obvezuje nas javno izreći i osuditi svaki zločin, jer prešućivanje i ignoriranje ne znači ništa drugo nego li odobravanje i podršku.

Spomendan je to, i Dan sjećanja, na desetke milijuna ljudskih žrtava čiji su životi, zbog izopačenih totalitarnih ideologija nacional-socijalizma, fašizma i komunizma i njihovih sumanutih ciljeva, naprasno prekinuti.

Ni nakon više od sedam desetljeća od vojnog poraza njemačkog nacional-socijalizma i talijanskog fašizma, te više od četvrt stoljeća od pada komunizma, ali ne i njegovog konačnog poraza, ne postoji jedinstvena ocjena oko karaktera te tri zločinačke ideologije.

Na žalost, na javnoj sceni i danas postoje pojedinci i skupine koji osuđuju pojedinačna i masovna ubojstva u „u ime rase“ ili „u ime nacije“, ali istovremeno na različite načine pokušavaju minorizirati i opravdati masovna ubojstva počinjena „u ime klase“. Međutim, zločin je zločin, a žrtva je žrtva – bez obzira u ime koje ideologije je zločin počinjen.

Tijekom XX. stoljeća hrvatski narod je osobito platio visoku cijenu svog opstanka. „Zahvaljujući burama i neverema“ kao posljedica tih ideoloških sukoba, kao i nametnutom nam Domovinskom ratu, hrvatski narod je pretrpio ogromne, izravne ili neizravne, demografske gubitke. Ta pogibelj osobito je bila izražena na prostorima BiH, zbog čega i danas trpimo teške posljedice.

Bez obzira što ne postoji opće nacionalno suglasje o prošlosti, kao što uostalom ne postoji niti o sadašnjosti ili budućnosti, odnos prema žrtvi je općecivilizacijska stečevina iz koje proizlaze i određene javne, znanstvene pa i političke ocjene. Upravo zbog tih općecivilizacijskih vrijednosti, ali i budućnosti, dužni smo sačiniti poimenične popise žrtava totalitarnih sustava, stvarajući tako preduvjete za vraćanje osobnog digniteta žrtvi i ostvarivanja zajamčenog prava na „posljednji počinak“.

Stoga, u potpunosti podržavajući projekte „Svehrvatskog groba“ na Udbini i „Groblja mira“ na Bilima kod Mostara, zagovaramo i obnovu nekadašnjeg zloglasnog komunističkog kazamata „Goli otok“, rad Povjerenstava na istraživanju zločina totalitarnih režima, kao i otvaranje arhiva i dostupnost informacija, kako se zla koje su deseci milijuna platili svojim životima nikada više ne bi ponovilo.

I na kraju podsjetimo se, udruga Središte Hrvatskog svjetskog kongresa za istraživanje posljedica totalitarizama u BiH svoje aktivnosti obavlja prema Rezoluciji Vijeća Europe br. 1096 o „Mjerama za uklanjanje naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih režima“ od 27. lipnja 1996. godine, Rezoluciji Vijeća Europe br. 1481 o „Neophodnosti međunarodne osude zločina totalitarnih komunističkih režima“ od 25. siječnja 2006. godine, Rezoluciji Europskog parlamenta o „Europskoj savjesti i totalitarizmu“ od 2. travnja 2009. godine, Deklaraciji Hrvatskog sabora o „osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnog komunističkog poretka u Hrvatskoj 1945. do 1990. godine“ od 30. lipnja 2006., te Rezolucije Doma naroda Parlamenta Federacije BiH „o osudi totalitarnih režima“ iz 2006. (Sl. n. FBiH, br. 44/06).